

Offentlig revision i ett europeiskt perspektiv

Internationell utblick

Revision i andra europeiska länder

Flera faktorer påverkar

Samhällsstrukturen

Nivåer, ansvarsfördelning, historisk utveckling

Kommunens uppdrag

Grad av självständighet, ansvarsområden

Kommunens finansiering

Beskattningsrätt eller statlig finansiering/reglering

Synen på ansvar.

Politiskt-, juridiskt-, ekonomiskt- och finansiellt ansvar.

Vem/vilka har ansvar?

Synen på revision.

- enbart räkenskaper? Legalitet eller effektivitet?

Tre huvudinriktningar i kommunal revision i Europa

1. Statligt ansvar

- *via Riksrevision el motsv.*
- *via särskilda revisionsdomstolar*

2. Regionalt ansvar

- *via regionala revisionsorgan*

2. Lokalt ansvar

- *via eget revisionsorgan eller via konsulter*
- Ofta förekommer kombinationer (ägare/utförare)
- Aukt. revisorer från den privata marknaden kan finnas på "alla nivåer".
- Alla modeller/länder är unika

Vad omfattar revisionen?

- Oftast fokus på redovisningsrevision och viss laglighetsprövning
- Verksamheten granskas i mycket varierande grad
- Nationella regler kring vad som granskas och hur
- I ett fåtal länder förekommer även internrevision – som till viss del samspelar med revisionen

Vilken roll har förtroendevalda i andra länders revision?

- I en del länder har fullmäktige ett revisionsutskott eller liknande med förtroendevalda som **samordnar** revisionen
- Fullmäktige kan **utse** revisorer
- Fullmäktige är alltid på något vis **mottagare** av revisionens resultat (riktas ofta även till nationella parlament, regeringsdepartement o likn.)

Sverige i jämförelse

- Kommunalt självstyre – hög lokal anpassning av revisionen i Sverige
- Offentlighetsprincip – gör även revisionen mer transparent
- Det enda landet i Europa med förtroendevalda som skriver på *hela* revisionsberättelsen (även för räkenskaper)
- Sverige har starkt fokus på den demokratiska aspekten och ansvarsdimensionen
- Granskning av såväl räkenskaper som verksamhet skapar en totalt sett bredare granskning i Sverige än i många andra länder.

Danmark

- Stor kommunreform 2007. Nu 98 kommuner och 5 regioner.
- Kommunerna har egen beskattningsrätt men stark tillsyn av staten. Budget, årsredovisning och revisionsberättelse till Tillsynsrådet, ett statligt organ.
- Lokalt ansvar för revisionen
- Fullmäktige utser yrkesrevisorerna, som anlitas från marknaden.
- Ingen ansvarsprövning i fullmäktige.
- Redovisningsrevision och laglighetsprövning samt **viss** verksamhetsrevision.

Norge

- Norge har 428 kommuner och 19 fylken. En kommunreform diskuteras just nu. Begränsad kommunal beskattningsrätt.
- Lokalt ansvar för revisionen.
- Fullmäktige utser ett **kontrolludvalg** som har uppsikt över revisionen, gör verksamhetsrevision och sköter sällskapskontrollen (lekmannarevision). Måste finnas en personunion med fullmäktige.
- Kontrolludvalget skall ha ett eget sekretariat - egna anställda, från interkommunala sällskap (IKS) eller upphandlade från marknaden.
- Fullmäktige utser **yrkesrevisor** som granskar räkenskaper och förvaltning - det är egna anställda, från interkommunala sällskap (IKS) eller upphandlade från marknaden.
- Ingen ansvarsprövning i fullmäktige.

Finland

- Finland har 317 kommuner och ett antal samkommuner (att likna vid kommunalförbund). Kommunal beskattningsrätt.
- Lokalt ansvar för revisionen
- Fullmäktige utser en revisionsnämnd som organiserar och bereder revisionen, utvärderar måluppfyllelse och ändamålsenlighet och samordnar revisionen i koncernen. Ordförande och vice ordförande måste sitta i fullmäktige.
- Fullmäktige utser yrkesrevisor (OFR, certifiering för offentlig sektor); upphandlas från marknaden.
- Räakenskaper och förvaltning, användning av statsbidragen viktigt.
- Revisionsnämnden avlämnar en egen rapport.
- Lokal ansvarsprövning i fullmäktige. Både politiker och tjänstemän har ansvar.

England

- Flera typer av kommuner – från små landsortskommuner till StorLondon.
- Statliga Audit Commission lades ner april 2015. Besparing!
- På väg mot lokalt ansvar för revisionen 2018. Fn utses revisorer av ett bolag under engelska kommunförbundet. Uppdragen fördelas på marknaden. Även revisionsarvodet fastställs.
- Audit committees förekommer
- Redovisningsrevision och viss förvaltningsrevision, bedömning av styrning och måluppfyllelse.
- Revisorn måste publicera särskilda iakttagelser/brister.
- Lokal ansvarsprövning sker inte.

Frankrike

- Frankrike har mer än 36 000 kommuner och två regionala nivåer – departement och regioner. I huvudsak statlig finansiering av kommuner och stark statlig styrning.
- Staten ansvarar för revisionen genom regionala revisionskammare och en statlig revisionsdomstol.
- Revision sker inte varje år av praktiska skäl.
- Redovisningsrevision och laglighetsprövning
- Lokal ansvarsprövning sker inte. Juridisk prövning av oegentligheter kan ske i revisionsdomstolen.

Spanien

- Spanien har ca 8000 kommuner, 17 regioner och 50 provinser.
- Regionerna har stark självständighet. Kommunernas självständighet mycket begränsad.
- Regionala revisionsorgan och en statlig revisionsdomstol.
- Regionparlamentet utser de regionala revisorerna.
- Redovisningsrevision och laglighetsprövning.
- Lokal ansvarsprövning sker inte. Juridisk prövning av oegentligheter i revisionsdomstolen.

Tyskland

- Lokal revision (rechnungshov) med anställd revisionschef.
- Fullmäktige kan utse revisionskommitté.
- Redovisningsrevision och hushållning.
- Delstatens revision (typ Riksrevision) granskar också kommunen, främst den ekonomiska styrningen på lokal nivå.
- Ingen lokal ansvarsprövning.
- Tyskland har 16 delstater och ca 11 000 kommuner.
- Självstyret är grundlagsfäst. Kommunerna har beskattningsrätt.

Nederländerna

- Cirka 460 kommuner som också samverkar i regioner.
- Regionalt finns också statliga provinser med viss bestämmande rätt över kommunerna, t ex granskas deras budget.
- Kommunal självstyrelse grundlagsstadgad, men mycket liten egen beskattningsrätt.

- Lokalt ansvar för revisionen.
- Fullmäktige utser en revisionskommitté, som samordnar revisionen.
- Interna revisionsorgan som granskar verksamheten - kan vara anställda/uppdragstagare eller politiker eller en mix.
- Räkenskapsrevision genom upphandlade revisionsbyråer. Stora städer genomför räkenskapsrevisionen via egna revisionskontor.
- Större städer har även internrevision.